

ESIOPETUKSEN LUKUVUOSISUUNNITELMA

Esiopetuksen velvoittavuus, työaika, ilmoittautuminen ja täydentävä varhaiskasvatus

Perusopetuslain 2014/1040 26§ mukaan esiopetus on velvoittavaa ja huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Lapsella, joka aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Kunnan velvollisuus on järjestää maksutonta esiopetusta alueellaan asuville lapsille.

Hartolassa esiopetus järjestetään päiväkotia Vantussa Metsätähtien ryhmässä. Esiopetusta johtaa varhaiskasvatuspäällikkö ja esiopetusryhmässä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, sekä ryhmäavustaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii henkilöstön tukena ja vastaa lasten tuen prosessien toteutumisesta.

Yhteistyötä tehdään Hartolan Yhtenäiskoulun kanssa, jossa lapset aloittavat koulun esiopetuksen jälkeen. Täydentävä varhaiskasvatus järjestyy saumattomasti esikoulun tiloissa.

Esiopetusvuoden työaika

Syyslukukausi 9.8.2023-22.12.2023 91 työpäivää

syysloma 23.-29.10.2023 (vko 43)

esiopetuksen vapaapäivät 4.-5.12.2023

joululoma 23.12.2023-7.1.2024

Kevätlukukausi 8.1.2024-31.5.2024 94 työpäivää

talviloma 26.2.2024-1.3.2024 (vko 9)

esiopetuksen vapaapäivä 10.5.2024

esiopetus päättyy 31.5.2024 yht. 185 työpäivää

Esiopetuksen päivittäinen työaika on klo 9.00 - 13.00. Toimintavuoden aikana kertyy yhteensä 740 tuntia.

Esiopetukseen ilmoittaudutaan eDaisyn kautta sen kevätlukukauden alussa, jolloin lapsi täyttää kuusi vuotta. Linkki eDaisyyn löytyy Hartolan kunnan nettisivuilta.

Esiopetukseen tutustuminen järjestetään elokuun alussa ja kutsu tilaisuuteen lähetetään esioppilaiden huoltajille.

Opetus

Esiopetus perustuu valtakunnallisiin Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin v. 2014.

Valtakunnallisten perusteiden pohjalta on tehty paikallinen esiopetuksen opetussuunnitelma. Päivitetty paikallinen suunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2022.

Koko esiopetusajaksi tukee tavoitteiden ja oppimiskokonaisuuksien toteutumista. Esiopetuksessa keskeisintä on lapsen tasapainoinen kasvu, kehitys ja oppiminen yhdessä muiden kanssa ja kaikki päivittäin toistuvat tilanteet kuten siirtymät, ruokailu ja ulkoilu ovat erittäin tärkeitä oppimistilanteita. Taito kysyä, etsiä, soveltaa ja arvioida tietoa ovat oleellisia kasvun ja oppimisen ohjaamisessa. Lasten mielenkiinnon kohteet ja sisällöt liitetään osaksi oppimiskokonaisuuksia ja yleisiä sisältöjä jäsennetään lapsille merkityksellisten

teemojen kautta. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja siinä korostuu leikin merkitys. Tutkiminen, toimiminen, oivaltaminen ja kokeileminen liittyvät olennaisesti esiopetuksessa käytettäviin työtapoihin. Liikkuminen sisältyy jokaiseen esikoulupäivään ja tavoitteena on lisätä rasittavaa liikuntaa esikoulupäiviin.

Esiopetuksessa harjoitellaan itsetuntemusta, vahvistetaan lasten kykyä havaita omat kykynsä ja vahvuutensa ja samalla autetaan lapsia tiedostamaan omat haasteensa ja suhtautumaan niihin kehittyvinä ja opeteltavina asioina. Hyvän huomaaminen lapsessa, kannustaminen ja kiitos pienistäkin oppimisen askelista vahvistaa itsetuntoa. Opetellaan kannustamaan ja auttamaan toisia.

Yksi esiopetuksen tärkeimmistä tavoitteista on tukea lasten osallisuutta, ryhmäytymistä ja yhteishenkeä. On tärkeää myös antaa jokaiselle lapselle tilaisuus tulla nostetuksi esille ja loistaa yksilönä. Lasten syntymäpäiviä vietetään esiopetuksessa esittämällä päivänsankarille onnittelulaulu ja halukkaat lapset voivat esittää ohjelmaa esim. omia taitojaan. Lahjan sankari saa koristella itse.

Jokainen lapsi pääsee vuorollaan päivän tähdeksi ja muut saavat kertoa hänestä mukavia asioita, jotka aikuinen kirjaa päivän tähti -kaavakkeeseen. Päivän tähti saa kokea aitoa osallisuutta vaikuttamalla erilaisiin asioihin merkkipäivänään.

Aamukokoontumisessa jokainen lapsi saa vuorollaan olla esillä tutkittaessa kalenteriin ja säähän liittyviä asioita. Lapset saavat toimia aikuisen apulaisina harjoitellen vastuun ottamista erilaisista tehtävistä.

Oppimateriaalina käytetään esikoulukirjan lisäksi erilaista leikki- ja toimintamateriaalia. Opetuksessa käytetään monipuolisia havainto- ja työvälineitä. Opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä (tabletit, älytaulu, älypuhelin) ja sisältöjä (mm. Ekapeli, tanssivideot). Luonnonmateriaaleja hyödynnetään oppimisessa ja taiteellisessa toiminnassa. Esiopetuksessa käytetään monenlaisia liikuntavälineitä.

Kaikille lapsille tehdään oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Jos lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, oppimissuunnitelmaan lisätään huomiot ja mahdolliset tukitoimet ja vastuut niistä.

Sikäli kun lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, Hartolan varhaiskasvatussuunnitelman sisällöt ja tavoitteet koskevat häntä.

Oppimisen tukeminen

Jokainen lapsi on oikeutettu saamaan tukea oppimiseensa. Lapsi voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.

Esikouluryhmän kasvattajien tukena toimii päivittäin varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Säännöllisesti kokoontuvaan opiskeluhoitoryhmään (OHR) kuuluvat esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, psykologi, varhaisentuenasiantuntija, varhaiskasvatuspäällikkö, sekä tarvittaessa lapsen kuntoutuksesta vastaavia asiantuntijoita (mm. terapeutit). Terveystuhoitajaa konsultoidaan tarvittaessa puhelimitse ja sosiaalityöntekijä osallistuu OHR-palaveriin tarvittaessa. Yhteisöllinen OHR käsittelee koko esiopetusryhmää koskevia ilmiöitä ja oppimiseen liittyviä asioita. Yksittäisen lapsen asioita käsiteltäessä huoltajat ovat aina paikalla, mutta mikäli he ovat estyneet saapumasta paikalle, heiltä on kysytty kirjallinen lupa lapsen asioiden käsittelyyn (yksilöllinen OHR).

Lasten osallisuuden tukeminen

Lapsia kuullaan kaikissa arkipäivän tilanteissa ja he pääsevät mukaan toimintojen ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Lasten ideat ja aloitteet otetaan huomioon toiminnan ja tavoitteiden suunnittelussa. Säännöllisesti järjestettävissä lasten kokouksissa lapset saavat keskustella

ideoistaan, päätettävistä asioista tai toimintatavoista. Lasten tekemiä päätöksiä ja toimintaa arvioidaan yhdessä ja samalla lapsia ohjataan kantamaan yhdessä vastuuta. Lapsille syntyy aito kokemus osallisuudesta ja toimijuudesta.

Joka viikko pidettävissä perjantaipuheissa lapset saavat kertoa mikä on ollut esikoulussa mukavaa ja onko viikkoon sisältynyt jotain, mikä on jäänyt harmittamaan.

Päivittäinen työskentely ja esiopetuksen ulkopuolella järjestettävä opetus

Esiopetuksen päivä alkaa aamutanssilla klo 9.00, jonka jälkeen katsotaan kalenteri ja sää, jonka jälkeen siirrytään esikoulutehtävien tekemiseen, jonka jälkeen ulkoillaan.

Ulkoilun aloittaa yhteinen liikuntaleikki, ja yhteishengen luomiseksi leikin lopuksi kaikki lapset ja aikuiset toteavat yhdessä olevansa parhaat eskarit. Ulkoa sisään siirryttäessä pieni odottelu-aika käytetään harjoittelemalla esim. päässälaskuja, alkuäänteiden kuulemista, vastakohtia tai riimipareja.

Ulkoilun jälkeen klo 11.00 on ruokailu. Ruokailutilanne on rento ja rauhallinen yhteinen hetki, johon esikoulun aikuiset osallistuvat ja jossa opetellaan keskustelemaan samassa pöydässä istuvien kanssa. Ruokailussa aikuisten on mahdollisuus huomioida lapsia yksilöllisesti. Ruokailussa harjoitellaan ottamaan sopiva annos ja maistelemaan uusia makuja / ruokia, sekä kohteliaita pöytätapoja. Esiopetuksen ruokailutilanne tukee lapsen säännöllistä ruokarytmiä ja terveellisiä ravintotottumuksia.

Ruokailun jälkeen on salissa lukuhetki, jonka jälkeen leikitään. Kerran viikossa pidetään lauluhetki. Klo 13.00 pelkässä esikoulussa olevat lapset saatetaan kyyteihin tai huoltajat tulevat hakemaan. Täydentävässä esiopetuksessa olevat jäävät leikkimään välipalaan asti, jonka jälkeen lähdetään ulos.

Tärkeimpiä arvoja ja toimintaperiaatteita esiopetuksessa

- jokainen lapsi tulee nähdä, kuulla ja ymmärretä
- lapsia kohdellaan oikeudenmukaisesti ja he saavat kannustavaa palautetta
- ketään ei kiusata
- esiopetuksen henkilöstö suhtautuu avoimesti ja kunnioittavasti erilaisiin perheisiin, sekä kotien erilaisiin katsomuksiin, uskomuksiin, periaatteisiin ja kasvatusnäkömyksiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelman mukaisesti
- liikunta on osa lapsen jokaista esiopetuspäivää
- opetellaan yhdessä tuntemaan luontoa ja kunnioittamaan sitä
- lapsille opetetaan tunne- ja turvataitoja
- lapsille opetetaan turvallista liikennekäyttäytymistä ja liikennesääntöjä aina liikuttaessa esikoulun pihan ulkopuolella
- harjoitellaan kohteliaasta käytöstä ja hyviä pöytätapoja
- lapsi harjoittelee huolehtimaan itsestään, omista tavaroistaan ja yhteisestä ympäristöstä
- lapsi harjoittelee osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja
- annetaan tilaa lasten leikeille, ideoille ja mielipiteille

Esiopetuksen vuosittaisia tapahtumia

- koko varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntapäivä Soriksella
- liikenneturvallisuusviikko
- koko varhaiskasvatuksen yhteinen perheiden ilta
- ympäristöviikko; roskakävely, metsäretki, maatumiskoe
- valokuvaus
- tärkeän ihmisen juhla

- seurakunnan työntekijöiden järjestämä nukketheateriesitys
- Vantun joulujuhla
- joulukirkko
- Suomen ladun järjestämä tapahtuma
- ystävänpäiväjuhla
- vanhojen tanssit
- Pääsiäiskirkko
- vappujuhlat
- kevätretki
- kevätjuhla

Huom. Tapahtumien muutokset ovat mahdollisia. Listassa eivät välttämättä ole kaikki tapahtumat, joihin esikoululaiset osallistuvat, koska kaikista ei ole vielä tässä vaiheessa tietoa. Retkiä lähiympäristöön tehdään säännöllisesti.

Arviointi ja kehittäminen

Esiopetuksen arkea ja lasten oppimista dokumentoidaan mm. kirjoittamalla, taiteilemalla, kuvaamalla, videoimalla, laatimalla muistiinpanoja ja kokoamalla kasvun kansioita yhdessä lasten kanssa. Lasten motorisia taitoja arvioidaan käyttäen apuna Jyväskylän Yliopiston Liikuntakasvatuksen laitoksen arviointikaavaketta.

Lasten itsearviointia tuetaan keskustelemalla avoimesti arjen toiminnoista ja oppimisesta. Lisäkysymyksillä autetaan lapsia näkemään uusia osa-alueita kehityksessään ja oppimisessaan. Kirjataan ylös lasten itselleen ja omalle oppimiselleen asettamia tavoitteita ja palataan niihin uudelleen arvioiden tavoitteiden toteutumista. Lapset arvioivat omaa toimintaansa arviointivihkoon.

Lapsille annetaan lukuvuoden päätteeksi esiopetuksen osallistumistodistus.

Henkilöstö arvioi omaa toimintaansa ja pedagogista toimintaa säännöllisesti arjen toimintojen keskellä ja tiimipalaverissa. Tavoitteiden toteutumista seurataan.

Joka toinen vuosi järjestetään seudullinen kysely lapsille, huoltajille ja henkilöstölle.

Yhteistyö

Yhteistyö huoltajien kanssa on suunnitelmallista ja jatkuvaa. Monia huoltajia kohdataan päivittäin. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat rakentuvat prosessina koko lukuvuoden ajan. Sen laatimiseen ja tavoitteiden toteutumisen arviointiin osallistuvat lapsi, huoltaja ja esiopetuksen henkilökunta.

Alkusyksyllä järjestetään huoltajien kanssa yhteinen keskustelu oppimissuunnitelman merkeissä ja keväällä (ja tarvittaessa muulloinkin) arviointikeskustelu.

Yhteyttä huoltajiin pidetään puhelimitse ja Daisyn kautta, sekä huoltajille / perheille järjestetyissä perheiden illoissa, juhlissa ja muissa tapahtumissa.

Toiminnasta, arjen sujumisesta ja muusta ajankohtaisesta tiedotamme huoltajia: viikkosuunnitelmat, puhelin, tekstiviestit, Wilma-viestit, paperitiedotteet.

Esiopetuksessa toteutuu kaksi nivelvaihetta. Ensimmäinen on siirtymä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Siirtyminen on luontevaa, kun varhaiskasvatuksen lapset ja huoltajat näkevät esiopetuksen henkilökuntaa päivittäin ja yhteistä toimintaa järjestetään jatkuvasti. Lasta koskevat tiedot siirtyvät esiopetukseen xx.

Siirtyminen esiopetuksesta kouluun on lapselle isompi askel, kun koulu ympäristöineen on uusi ympäristö, samoin oppilaat ja opettajat. Tiedonkulku lasta koskevista asioista esiopetuksesta kouluun varmistetaan järjestämällä keväällä siirtopalaveri, johon osallistuu esikoulun opettajan lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatuspäällikkö, sekä koulusta tuleva alkuopettaja, erityisopettaja ja tarvittaessa koulunkäynnin ohjaaja. Kouluun tutustumispäivä järjestetään toukokuussa.

Yhteistyötä Hartolan yhtenäiskoulun kanssa tehdään erilaisten (kulttuuri) tapahtumien merkeissä.